

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ย่อมเป็นที่ประจักษ์แก่ปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าในพระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจนานัปการที่ได้ทรงบำเพ็ญ สร้างความผาสุกแก่พสกนิกรชาวไทย ทั้งยังทรง ดำรงไว้ซึ่ง “ธรรม” ทั้งปวง ทรงเปรียบประดุจแสงสว่างที่คอยส่องนำทางการพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนมาโดยตลอด ด้วยมีพระปณิธานอันแกร่งกล้าที่จะเสียดละประโยชน์สุข ส่วนพระองค์เพื่อพสกนิกรชาวไทย สมดังที่ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการเป็นพระราช สัตยาธิษฐานที่ว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ทั้ง พระราชทานคำสอนและทรงคิดค้นรูปแบบกระบวนการพัฒนาที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคน ยึดหลักผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน และภูมิสังคมที่แตกต่างกันในแต่ ละภูมิภาคและท้องถิ่น ทั้งพระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อเป็นแนวปฏิบัติตั้งแต่ ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐในการพัฒนาและบริหารประเทศ

การพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการ เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของ ระบบและโครงสร้างต่างๆ ภายในประเทศให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น และสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ของประเทศตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญต่อการนำทุนของประเทศที่มี ศักยภาพและความได้เปรียบด้านอัตลักษณ์และคุณค่าของชาติ ทั้งทุนสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้ง เสริมสร้างให้แข็งแกร่งเป็นเสมือนเสาเข็มหลักในการพัฒนาประเทศ โดยการเสริมสร้างทุนสังคม ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพคนในทุกมิติทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ครอบครัวมีความอบอุ่น มั่นคง ชุมชนมีความเข้มแข็ง และรวมพลังเป็นเครือข่ายในการพัฒนา สำหรับการเสริมสร้างทุน เศรษฐกิจ มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจไทยสู่ระบบเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวอย่างมีเสถียรภาพ มีคุณภาพ มีการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและการลงทุน ควบคู่ไปกับการเสริมสร้าง ศักยภาพและภูมิคุ้มกันของเศรษฐกิจฐานราก เพื่อกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาอย่าง เป็นธรรม ในส่วนของการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งพัฒนาบนฐาน ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมสิทธิชุมชนในการเข้าถึงและจัดการทรัพยากรเพื่อสงวน

รักษาให้ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคงความอุดมสมบูรณ์เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ และเป็นรากฐานการดำรงชีวิตของคนไทยให้มีความสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2555) ซึ่งเป็นแผนที่เกิดจากการระดมพลังความคิดและการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยจากทุกภาคส่วนทุกหมู่เหล่า ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ มาร่วมกันดำเนินการในทุกขั้นตอนอย่างกว้างขวาง และเห็นพ้องร่วมกันอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เกิดความสมดุลเป็นธรรมและยั่งยืน มุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” อันจะเป็นการเสริมสร้างประโยชน์สุขให้แก่ประชาชนโดยถ้วนหน้าสมดังพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549 : 10)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2555) จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้นำนโยบายมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด โดยมีกลไกการบริหารและกำกับดูแล การพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนา โดยกำหนดโครงการพัฒนาอนุรักษ์ ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงที่ประเทศไทยจะต้องปรับตัวในอนาคต โดยมุ่งเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน ความสะอาดสบาย ความปลอดภัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ราคาที่ยุติธรรม เป็นแหล่งความรู้ทางการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรให้มีมาตรฐานในการบริการด้านการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ฟื้นฟูและบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อก้าวไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศที่พึงปรารถนาในระยะยาว เพื่อเกิดผลลัพธ์อันสร้างรายได้ให้กับจังหวัด จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของการพัฒนาไว้ เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้คุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา เสริมสร้างบริการสุขภาพอย่างสมดุลระหว่างการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชน เชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เป็นรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต และอนุรักษ์ ฟื้นฟูใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน นำไปสู่การพึ่งตนเองและลดปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ เพื่อปรับโครงสร้างการผลิตสู่การเพิ่มคุณค่า ของสินค้าและบริการบน

ฐานความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างสาขาการผลิตเพื่อทำให้มูลค่าการผลิตสูงขึ้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และระบบบริหารความเสี่ยงให้กับภาคการเงิน การคลัง พลังงาน ตลาดปัจจัยการผลิต ตลาดแรงงาน และการลงทุน เพื่อสร้างระบบการแข่งขันด้านการค้า และการลงทุนให้เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ รวมทั้งสร้างกลไกในการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างเป็นธรรม เพื่อเสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานที่มั่นคงของการพัฒนาประเทศ และการดำรงชีวิตของคนไทยทั้งในรุ่นปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งสร้างกลไกในการรักษาผลประโยชน์ของชาติอย่างเป็นธรรมและอย่างยั่งยืน เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศสู่ภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน และขยายบทบาทขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการเสริมสร้างกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตย ให้เกิดผลในทางปฏิบัติต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถานที่ทางประวัติศาสตร์อันทรงคุณค่า ทั้งโบราณสถานและโบราณวัตถุ ตลอดจนงานศิลปหัตถกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทรเกษม ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัด และเป็นสถานที่ที่ประชาชนชาวไทย นักเรียน นักศึกษา ศึกษาดูงาน และชาวต่างประเทศ ได้มาศึกษาหาความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการสร้างค่านิยม จิตสำนึกความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม และเพื่อให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทรเกษม ซึ่งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานที่ศึกษาหาความรู้ และตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้มาเที่ยวชม พร้อมเป็นการสนับสนุนเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพคนตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ผู้วิจัยซึ่งเป็นประชาชนชาวไทย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงได้ทำการศึกษาวิจัยพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 2 แห่ง เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้จะนำมาปรับปรุง แก้ไขการให้บริการ ตลอดจนนำเสนอเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาการให้บริการเพื่อสนองตอบพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้าชม เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เข้าชม ให้ได้รับความรู้ มีความสุขและความสมหวังในการมาพักผ่อนเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้ง 2 แห่ง และบรรลุยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคม

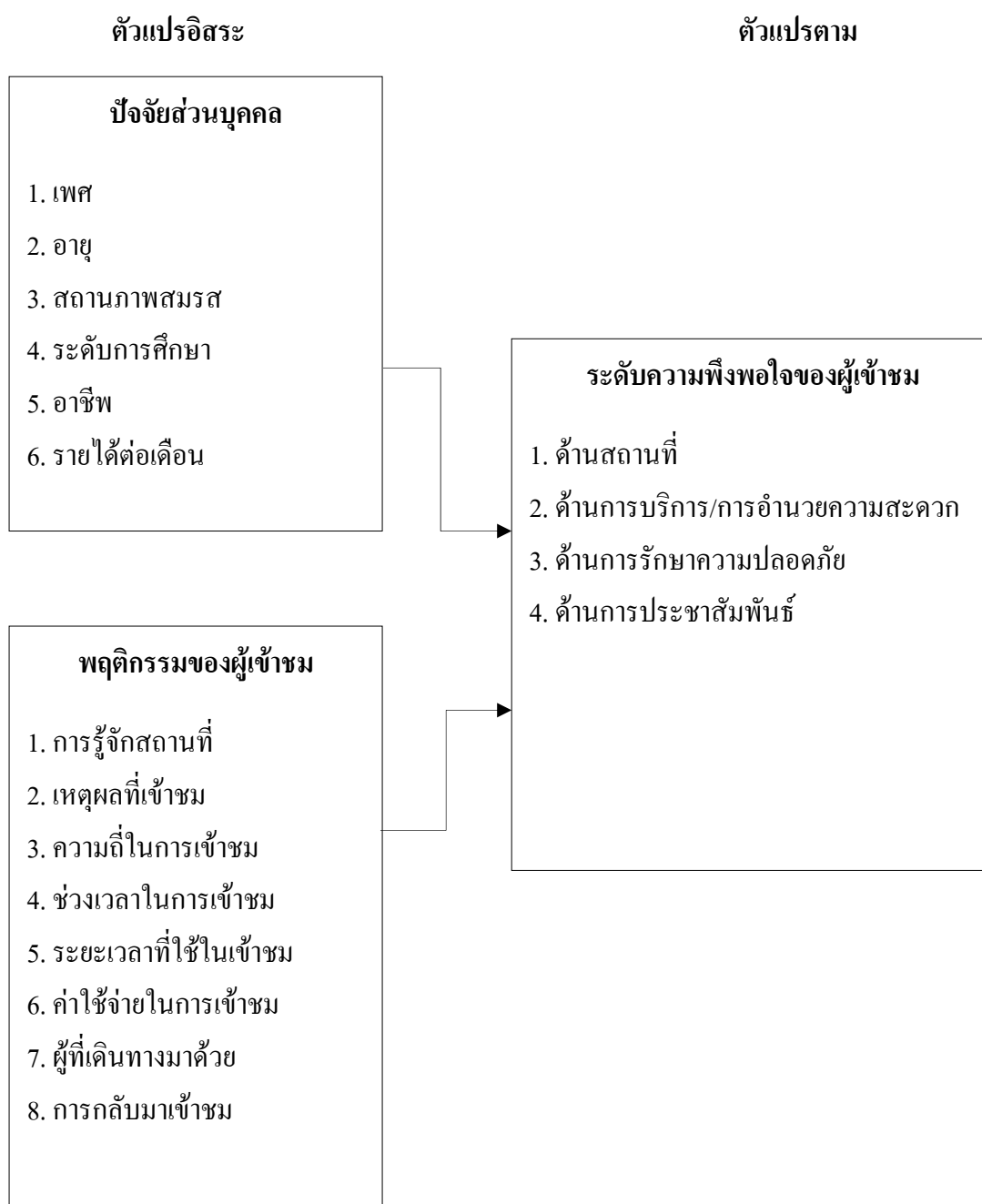
แห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยกำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศ ทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าชม
4. เพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามพฤติกรรมของผู้เข้าชม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยแสดงเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวความคิด

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เข้าชมที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน
2. ผู้เข้าชมที่มีพฤติกรรมการเข้าชมต่างกันมีความพึงพอใจที่มีต่อการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คือ ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2 แห่ง คือพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจันทรเกษม ซึ่งมีจำนวน 58,274 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย
 - 2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าชม คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน
 - 2.1.2 พฤติกรรมของผู้เข้าชม คือ การรู้จักสถานที่ เหตุผลที่เข้าชม ความถี่ในการเข้าชม ช่วงเวลาในการเข้าชม ระยะเวลาที่ใช้ในการเข้าชม ค่าใช้จ่ายในการเข้าชม ผู้เดินทางมาด้วย และการกลับมาเข้าชม
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมด้านสถานที่ ด้านการให้บริการ/การอำนวยความสะดวก ด้านความปลอดภัย และด้านการประชาสัมพันธ์
3. ขอบเขตด้านสถานที่ในการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา และพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจันทรเกษม
4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 เดือน โดยเริ่มจากเดือนสิงหาคม–ตุลาคม พ.ศ.2551

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงพฤติกรรมของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ทราบถึงความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. ทราบผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าชม
4. ทราบผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจำแนกตามพฤติกรรมของผู้เข้าชม
5. สามารถนำผลการวิจัยเสนอผู้บริหารของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เข้าชม หมายถึง บุคคลผู้เดินทางมาเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความพึงพอใจของผู้เข้าชม หมายถึง ความรู้สึกพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา แยกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสถานที่ ด้านการบริการ/การอำนวยความสะดวก ด้านการรักษาความปลอดภัย และด้านการประชาสัมพันธ์

พฤติกรรมของผู้เข้าชม หมายถึง ลักษณะการเข้ามาชมของผู้เข้าชม ที่แสดงถึงพฤติกรรมและลักษณะการเข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ การรู้จักสถานที่ เหตุผลที่มาเข้าชม ความถี่ในการเข้าชม ช่วงเวลาในการเข้าชม ระยะเวลาที่ใช้ในการเข้าชมค่าใช้จ่ายในการเข้าชม ผู้ที่เดินทางมาด้วย รวมทั้งการกลับมาเข้าชมหรือไม่

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง สถานที่เกิดขึ้นมาเพื่อเป็นที่แสดงโบราณสถาน โบราณวัตถุต่าง ๆ ของชาติในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจันทบูร

ด้านสถานที่ หมายถึง ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของสถานที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย ท่าที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ การคมนาคม/การเดินทาง คุณค่าทางประวัติศาสตร์ของโบราณสถานและโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑ์ ความพร้อมในบริเวณพิพิธภัณฑ์ การจัดสภาพแวดล้อมภายในพิพิธภัณฑ์ การรักษาความสะอาดของพิพิธภัณฑ์ ความเป็นสัดส่วนในการจัดแสดงโบราณสถานและโบราณวัตถุ และบริเวณที่จอดรถ

ด้านการบริการ/การอำนวยความสะดวก หมายถึง ด้านการบริการ/การอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีแก่ผู้เข้าชม ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการในพิพิธภัณฑ์ การจัดบริการที่จอดรถ ป้ายบอกเส้นทาง บอกระเบียงและข้อความสำคัญต่าง ๆ ในพิพิธภัณฑ์ การให้บริการข้อมูลแก่ผู้มาเข้าชม จำนวนจุดที่ตั้งของถังขยะในพิพิธภัณฑ์ จำนวนห้องน้ำ/สุขา ที่จัดไว้บริการในพิพิธภัณฑ์ และ ความเหมาะสมของอัตราค่าบริการการเข้าชม

ด้านการรักษาความปลอดภัย หมายถึง ด้านการรักษาความปลอดภัยของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีแก่ผู้เข้าชม ประกอบด้วย จำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ความปลอดภัยที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่ประจำอยู่ บริเวณต่าง ๆ การจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำทางเข้า-ออก ในพิพิธภัณฑ์ ระบบการดูแลรักษาความปลอดภัยทางด้านทรัพย์สินและร่างกาย และการรับประกันความเสียหายของทรัพย์สินและร่างกาย

ด้านการประชาสัมพันธ์ หมายถึง ด้านการประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีแก่ผู้เข้าชม บุคคล สถาบัน ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ประกอบด้วย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง เช่น โทรทัศน์/วิทยุ/อินเทอร์เน็ต ฯลฯ การจัดแผ่นพับ/ใบปลิว เผยที่เผยแพร่ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ การจัดทำหนังสือ การจำหน่ายภาพและหนังสือต่าง ๆ การทำป้ายโฆษณาเผยแพร่ และการจัดนิทรรศการ